

ЕРГОТЕРАПІЯ – НОВИЙ НАПРЯМОК ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Різник О. І.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. З початку бойових дій на Сході України питання реабілітації військовослужбовців стало надзвичайно актуальним. Слід зазначити, що одна тільки фізична реабілітація не може забезпечити повноцінного повернення демобілізованих бійців до мирного життя. Майже завжди в учасників бойових дій поряд з фізичною травмою спостерігається психологічна травма, що призводить до погіршення їх психоемоційного стану, виникнення психосоматичних захворювань і соціальної дезадаптації. У таких осіб гострою є потреба в послугах фізичної, медичної та психологічної реабілітації, без отримання яких неможливе повноцінне повернення учасників антитерористичної операції до активного соціального існування [1]. Крім того існують проблеми невеликої кількості реабілітаційних закладів, нестача фахівців, відсутність культури звернення за спеціалізованою допомогою, відсутність системності і взаємодії між державними структурами та недосконалою нормативно-правова база [2].

Експерти Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), які здійснювали комплексну оцінку системи реабілітації в Україні, дійшли висновку, що в Україні надаються певні реабілітаційні послуги, проте немає загальної системи реабілітаційних послуг у закладах охорони здоров'я, в першу чергу, надання інтенсивної реабілітаційної допомоги [3]. Таким чином, проблема створення ефективної системи реабілітації в Україні, а також системи професійної підготовки фахівців у сфері відновлення здоров'я є вкрай сучасною та важливою.

Державна програма «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів та розвитку системи реабілітації інвалідів» на період до 2020 року висунула завдання об'єднати зусилля держави та суспільства для захисту й забезпечення прав людини з інвалідністю. З метою розв'язання зазначених проблем держава приділяє особливу увагу питанням створення нової цілісної системи реабілітаційних послуг, підготовці кадрового забезпечення на рівні світових та європейських стандартів [4].

Основна частина. Інтеграція України в Європейський освітній простір потребує якісної підготовки конкурентноспроможних фахівців. Тому в Запорізькому державному медичному університеті (ЗДМУ) у 2017 році, наказ МОН України від 02.06.2017 № 113-л «Про ліцензування освітньої діяльності», започатковано підготовку фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Це нова спеціальність замість спеціальності «227 Фізична реабілітація» (постанова Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2017 року № 53), яка навіяна потребами сьогодення та набула якісно новий зміст.

В наші дні ерготерапія набула великого поширення, її принципи використовуються при реабілітації інвалідів у всьому світі. В даний час ця спеціальність викладається в університетах і коледжах всіх розвинених країн, а також в країнах Африки, Азії та Південної Америки. Більше 50 років тому була створена Всесвітня Федерація ерготерапевтів (WFOT), яка зараз налічує близько 60 країн-учасників [5]. Ерготерапія (Occupational Therapy) – це міждисци-

плінарна методика нормалізації життя пацієнта і застосовується на всіх етапах реабілітації [6-11]. Для ерготерапії характерний комплексний і індивідуальний підхід до пацієнта. Ерготерапевти аналізують порушення активності і участі пацієнта, вплив факторів середовища на його повсякденне життя, використовують повсякденну діяльність пацієнта з метою реабілітації або адаптації. Спеціаліст – ерготерапевт покликаний залучати пацієнтів в активну діяльність з метою відновлення і максимального використання їх функціональних можливостей, що відповідає завданням задоволення їх професійної, громадської, особистої та господарської діяльності.

Мета ерготерапії – максимально можливе відновлення здатності людини до незалежного життя (самообслуговування, продуктивної діяльності, відпочинку), незалежно від того, які у нього є порушення, обмеження життєдіяльності чи обмеження участі в житті суспільства. В умовах сьогодення перед колективом ЗДМУ постає основне завдання – забезпечити необхідний рівень підготовки фахівців, здатних до ефективної професійної діяльності, швидкої адаптації в умовах науково-технічного прогресу, які володіють сучасними технологіями своєї спеціальності, уміннями використовувати отримані знання і навички в процесі вирішення швидкозмінних професійних завдань. У відповідності з вищезазначеним та згідно Додатків 12, 13, 14 до Ліцензійних вимог, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року № 1187 в нашому вищому навчальному закладі були виконані умови з кадрового, матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення нового напрямку підготовки. Зміни, що відбулися в реабілітації за часів незалежності нашої країни глобальні. Але не всі питання ще вирішено. Так, відповідно до чинного Закону «Про реабілітацію інвалідів в Україні» реабілітаційні заходи можуть бути застосовані винятково до тих осіб, яких визнано інвалідами. Тому в теперішній час першочергово існує необхідність змін насамперед у державній системі реабілітації. Це стосується чинного законодавства про охорону здоров'я, соціальний захист, професійні стосунки, професійний розвиток, фінансування, ліцензування тощо.

Висновки.

1. Реалії сьогодення формують потребу в підготовці конкретних спеціалістів та потребу пацієнтів в доступі до якісної медичної допомоги та професійної реабілітації.

2. Фізична терапія, ерготерапія – новий напрям підготовки фахівців в галузі знань «Охорона здоров'я».

3. Створення державної програми з профілактики інвалідності є пріоритетним напрямком реформування системи охорони здоров'я.

Література

1. Реабілітація поранених бійців в Україні буде проводитись спільними зусиллями // <http://ukraine.setimes.com/uk/articles/uwi/features>. – 2015.

2. Сокрут В. Н. Новые подходы в медицинской реабилитологии. – Новости медицины и фармации. – 2013. – № 10 (138). – С. 18.

3. Всемирная организация здравоохранения. Инвалидность и реабилитация. Медицинское обслуживание и реабилитация: деятельность ВОЗ. - URL: <http://www.who.int/disabilities/care/activities/ru>.

4. Прес-служба «Українського медичного часопису» за матеріалами <http://www.moz.gov.ua/>

5. Международная классификация функционирования, ограниченной жизнедеятельности и здоровья. – Женева: ВОЗ, 2001. – 342 с.

6. Мальцева М.Н., Шмонин А.А., Мельникова Е.В., Иванова Г.Е. Эрготерапия в реабилитации неврологических пациентов. *Consilium Medicum*. 2016; 18 (2.1) : 59 – 60.

7. Engel J.M. Physiotherapy and ergotherapy are indispensable. Concrete prescription of remedies – without recourse. *Z Rheumatol* 2015; 71 (5): 369 – 80. doi: 10.1007 / s00393 – 011 – 083.

8. Bureck W, Illgner U. Handergotherapy for rheumatic diseases and the special importance of hand surgery. *Z Rheu-*

matol Rev. 2016; 73 (5): 424 – 30, 432 – 3. doi: 10.1007/s00393 – 013 – 1342 – 3. 65 – 8.

9. Українська асоціація фізичної терапії. Загальні питання фізичної реабілітації. Що таке ерготерапія? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.physrehab.org.ua/forum/topic/83.html>.

10. Ерготерапія і життєдіяльність, 2013 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ergoterapia.wordpress.com/2013/01/30>

11. Occupational Therapy Practice Framework: Domain and Process // *American Journal of Occupational Therapy*. – 2016. – № 56. – P. 609 – 639. Moruno Miralles P. Occupational Therapy: An historical perspective. 90 years after its establishment : [Internet monograph] / Moruno Miralles P., Talavera Valverde M. A. – TOG (A Coruna): APGTO, 2014. – 323 p. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.revistatoq.com>

УДК 378.14.015.62

ОПТИМІЗАЦІЯ РОБОЧОГО ТА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КАФЕДРАЛЬНОГО ВЕБ-САЙТУ

Розуменко А. О., Дмитрієва Н. Б., Крикляс В. Г.

Одеський національний медичний університет

Постановка проблеми. Проаналізувавши ситуацію на сучасному учбовому просторі, керівництво і колектив кафедри прийняли рішення модернізувати учбовий процес таким чином, щоб полегшити доступ до мультимедійної, друкувальної та тематичної структури кафедри серед студентів та співробітників та зняти частину навантаження на лаборантський склад кафедри. Центрувавши всі дані кафедри у єдиному загальнодоступному джерелі, кожен студент, магістрант, аспірант та співробітник кафедри мають повний доступ до всіх лекцій, методичних розробок, тематичних планів, відео галереї, інформації щодо складу кафедри, адреси та підручників.

Мета статті. Для підвищення доступності та ефективності засвоєння навчальної програми запропонувати нові методи вдосконалення освітнього процесу завдяки впровадженій інформаційно-аналітичній системі.

Виклад основного матеріалу.

Мультимедійна доступність

Звертаючи увагу на сучасний світ різноманітності «гаджетів», ми запропонували кожному користувачу повний спектр мультимедійної доступності для таких пристроїв як: планшети, смартфони, ноутбуки, ПК та, навіть, телефони попередніх поколінь. <http://dental-surgery.odmu.edu.ua/>

Зручність та доступність

Файли внутрішньокафедральної системи не мають публічного доступу, і можуть бути завантажені/переглянуті тільки після авторизації. Доступ до авторизації забезпечується за ПІБ у якості логіна та паролем, у вигляді стандартного, який оголошується усім користувачам. Всі користувачі розбиті по групам: студенти, магістранти, аспіранти, співробітники кафедри та адміністрація університету. Крім того, кожен рік, з 25 по 31 серпня на кафедральному веб-сайті проводиться оновлення бази даних студентів, які вже перейшли на третій курс. Списки студентів беруться безпосередньо з деканатів міжнародного

та вітчизняного деканатів, щоб виключити наявні помилки при індивідуальному зборі інформації. Така система дозволяє швидко виявити якісь помилки у внутрішньо університетській базі даних, тобто при неможливості авторизуватися на кафедральному сайті і при виявленні невірної ім'я, ми надсилаємо студента до деканату, щоб у системі було виправлено ПІБ останнього. Така система є взаємодоповнює себе і дозволяє страхувати нас та університет від можливих помилок у документах.

Літературна кафедральна база

Літературна база на кафедральному сайті поповнюється та оновлюється на протязі всього року. В архівах вебсайту кафедри містяться не тільки підручники з хірургічної стоматології (більше ніж 125 екземплярів), але й з інших стоматологічних дисциплін, таких як: терапевтична стоматологія (54), ортодонтії (61), ортопедичній стоматології (59), стоматології дитячого віку (52). Досвід показує, що книг за розділом «стоматологія» недостатньо для якісної підготовки студентів, тому архів матеріалів включає в себе також підручники з фармакології, офтальмології, оториноларингології, анестезіології та реанімації, нейрохірургії, загальної хірургії, мікробіології, інфекційним хворобам та іншим. Літературний матеріал доступний як для завантаження, так і для вільного читання на екрані пристрою.

Ліцензійне тестування

Для якісної підготовки та оцінювання знань студентів була впроваджена електронна система тестування по ліцензійному іспиту «КРОК-2». Це допомагає кафедрі заощаджувати папери та час викладачів, щоб студенти отримували більше інформації за конкретною темою, а вирішення і підготовку до ліцензійного іспиту проводити вдома.

Ліцензійний іспит «КРОК-2» розміщений на кафедральному сайту у трьох мовних розділах для відповідних категорій студентів.